

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян” № 1-А, 1000 София,
 тел: 987 55 13, 987 58 59, факс: 987 65 14
VASprotocol@bitex.com

Висш адвокатски съвет
 Изх. номер ...506.....
 .....19.05.....2011 г.
 ул. "Калоян" 1А

ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Dr. St. Kulevskanov
Dr. K. Kulevskanov
Dr. S. S. S.

СТ А Н О В И Щ Е
 на Висшия адвокатски съвет
 по конституционно дело № 7/2011 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ
 СЪДИИ,

По искането на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (обн. ДВ, бр. 58 от 2009 г., изм. ДВ, бр. 43 от 2010 г.) Висшият адвокатски съвет изразява следното становище.

НОРМАТА НЕ Е ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННА.

В искането се твърди, че атакуваната разпоредба от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание противоречи на чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията).

Според вносителя „искането от парламентарните комисии, постоянни или временни, или от самото Народно събрание, на сведения, които съставляват следствена тайна, засяга независимостта на органите на съдебната власт (чл. 117, ал. 2 КРБ), както и принципа за разделението на властите (чл. 8 КРБ)”, защото „може да повлияе негативно върху вътрешното убеждение на разследващите органи”.

ТАЗИ ПОСТАНОВКА Е НЕВЯРНА.

Независимостта на органите на съдебната власт се изразява в правото им суверенно (без външна намеса и влияние) да решават въпросите на делото по вътрешно убеждение, основано на доказателствата по делото и закона.

Следствената тайна няма никаква връзка с вътрешното убеждение, респ. с независимостта на органите на съдебната власт. Тя е предвидена в закона единствено с цел доказателствените материали да не станат достояние на разследваното лице, което може да се отрази негативно върху качеството на досъдебното производство. С оглед на това следствената тайна е едно предимство на обвинението пред защитата в досъдебната фаза на процеса, което съществува с оглед спецификата на това производство.

Правото на парламентарните комисии и Народното събрание да поискат информация за факти, съставляващи следствена тайна, не противоречи на идеята, че досъдебното производство се провежда тайно от обвиняемия. То не представлява и вмешателство в дейността на прокурора и разследващите органи, защото нито парламентарните комисии, нито Народното събрание имат правомощие да им дават указания по какъв начин да формират вътрешното си убеждение по отношение на събрания доказателствен материал.

Следствената тайна поначало е неотнормима към независимостта на съдебната власт, тъй като няма съмнение, че съдът е независим, без да оперира със следствена тайна. Това е само един пример за това, че нито следствената тайна, нито публичността имат значение за независимостта на съответния орган.

Специално следва да се отбележи, че разследващи функции в България има основно полицията (разследващи полицаи и полицейски органи в случаите, предвидени в НПК). Като част от структурите на изпълнителната власт полицията не може да бъде изключена от парламентарния контрол. Внесеното искане оставя впечатление, че тъкмо това се цели.

Обстоятелството, че основна разследваща функция в България има полицията, следва да се обсъжда и от друг аспект – че част от доказателствата, съставляващи „следствена тайна”, представляват също данни, събрани чрез специални разузнавателни средства.

Съдът по правата на човека в Страсбург специално е отбелязал в осъдителното си решение по Делото на Асоциацията за права на човека и европейска интеграция и Екимджиев срещу България, 2007, § 87, че „цялостният контрол върху системата на използване на специални разузнавателни средства е поверен единствено на министъра на вътрешните работи, който не само че е политически назначен и е член на

изпълнителната власт, но участва пряко във възлагането на специалните разузнавателни средства – а не на независими органи, като например специален съвет, избран от Парламента, и на независима комисия...”. От този цитат е видно, че Съдът по правата на човека не намира за вмешателство в дейността на независимата съдебна власт упражняването на контрол върху данни, представляващи следствена тайна, от страна на орган, който не е включен в структурата на съдебната власт. Тъкмо обратното – Съдът препоръчва създаването на такъв орган (избран примерно от Парламента).

Следва да се посочи също, че направеното искане директно противоречи на чл. 80 от Конституцията, който пряко задължава длъжностните лица и гражданите, когато бъдат поканени, да се явяват пред парламентарните комисии и да им предоставят исканите от тях сведения и документи. От тази разпоредба не са изключени данните, представляващи следствена тайна. Уважаването на искането би довело до противоконституционно ограничаване на правомощията на парламентарните комисии, възведени в чл. 80 от Конституцията.

Във връзка с това следва да се отчете и обстоятелството, че следствена тайна могат да са и факти, които съставляват държавна или служебна тайна. Изключването на възможността парламентарните комисии и Народното събрание в цялост да имат достъп до факти, съставляващи следствена тайна, означава, че за тях ще са недостъпни и фактите, представляващи държавна или служебна тайна – само поради това, че за определен период от време те са и следствена тайна.

Считаме, че това би било неокачествимо посегателство върху чл. 80 от Конституцията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

Даниела Доковска
ДАНИЕЛА ДОКОВСКА

